

Existuje mnoho omezení v externím hodnocení školy

V současném externím procesu hodnocení školy je obtížné vysledovat socioekonomický kontext školy, protože to není vyžadováno školským zákonem a nejsou k dispozici žádná národní data (např. data, která propojují úspěšnost žáků s daty o charakteristice žáků). V současnosti existují návrhy zavést národní testování pro určité ročníky, avšak pokud tato data nebudou propojena s informacemi o žákově zázemí, je pravděpodobné, že jakákoli komparace mezi školami bude málo užitečná.

Je také zřejmé, že není kladen dostatečný důraz na pedagogické aspekty, zvláště na identifikaci hlavních charakteristických rysů efektivní a kvalitní výuky za použití informací z mezinárodních studií a výzkumů. Například společný výzkum holandského a anglického inspektorátu vedl k vytvoření hospitačních záznamů za účelem studia a měření kvality vyučování v několika evropských zemích (Grift van de, 2007). Podobně byl vytvořen mezinárodní nástroj pro hodnocení učitelů a zpětnou vazbu (ISTOF) výzkumem zabývajícím se efektivitou vzdělávání v 19 zemích (Teddlie et al., 2006).

Externí hodnocení ČŠI vyvolává řadu dalších otázek. Kritéria používaná v externích hodnoceních ČŠI nejsou meziročně dostatečně stabilní a důsledkem toho je, že nemůže být zajištěno adekvátní srovnávání v čase ve všech oblastech. Zatímco v letech 2010/11 až 2011/12 byla inspekční kritéria velmi stabilní, jak je zřejmé z tabulky 5.1, v předchozích letech docházelo ve struktuře kritérií meziročně k značným změnám, stejně jako se měnily sledované oblasti. Tabulka 5.2 ukazuje strukturu inspekčních kritérií pro školní rok 2009/10, jakož i hlavní kritéria. Porovnáním s tabulkou 5.1 zjišťujeme značnou podobnost v oblastech hodnocení a kritériích, ale značný rozdíl v jejich struktuře.

Školy také nemají dostatečně jasno v tom, jaká je role tematických zjišťování prováděných inspektory. Některé školy je neoddelují od pravidelného externího cyklu hodnocení a některé měly pocit, že se u nich inspekce odehrávají příliš často.

Tabulka 5.2 Kritéria užívaná v ČŠI, školní rok 2009/2010

Hodnocená oblast	Kritéria pro hodnocení
Rovnost příležitostí ke vzdělávání	1. Rovný přístup při přijímání ke vzdělávání 2. Zohlednění vzdělávacích potřeb jednotlivce v průběhu vzdělávání 3. Rovný přístup při ukončování vzdělávání 4. Školní poradenství
Vedení školy / školského zařízení	5. Školní vzdělávací program / obsah vzdělávání 6. Strategie a plánování 7. Ředitel školy / školského zařízení
Předpoklady pro správnou činnost školy / školského zařízení	8. Personální podmínky 9. Materiální a finanční předpoklady
Průběh vzdělávání	10. Organizace vzdělávání 11. Podpora rozvoje osobnosti dítěte/žáka/studenta pedagogickým pracovníkem 12. Hodnocení projevů dětí/žáků/studentů v průběhu vzdělávání
Partnerství	13. Rozvoj vztahů školy / školského zařízení s partnery